

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list s prilogo „Vrtnar“.

Uradno glasilo
c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji s prilogo vred 3 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) zaračunajo se po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na 1/2 strani 8 gld., na 1/4 strani 5 gld. in na 1/8 strani 3 gld. Pri večih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje. Vse inserate zunaj Kranjskega sprejemata le Haassenstein & Vogler na Dunaji (Wien, I., Wallfischgasse Nr. 10).

Vsa pisma, naročila in reklamacije pošiljati je c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah števil. 5.

Št. 8.

V Ljubljani, 30. aprila 1889.

Leto VI.

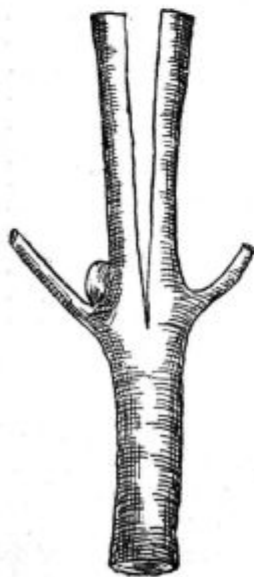
Obseg: Požlahtnitev zelenečih ameriških trt. — Državni melioracijski zaklad in dežela Kranjska. — Razne reči. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Inserati.

Požlahtnitev zelenečih ameriških trt.

(Spisal R. Doléne.)

Dandanes so sploh vsi vinarski strokovnjaki prepričani, da ni mogoče našega vinarstva drugače oteti

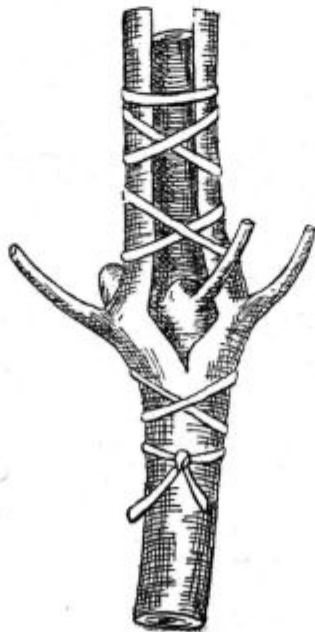
Kranjskem to kar hitreje mogoče zgodilo, naročil je, bil slavni deželni odbor pisatelju teh vrstic, da je spisal lani čisto kratek nauk o tem, kako zasajati vinograde z ameriškimi trtami, da jih trtna uš ne more uničiti. Malo knjižico z mnogimi slikami je slavni deželni odbor raz-

Podoba 13.

Podoba 14.

Podoba 15.

Podoba 16.

Podoba 17.

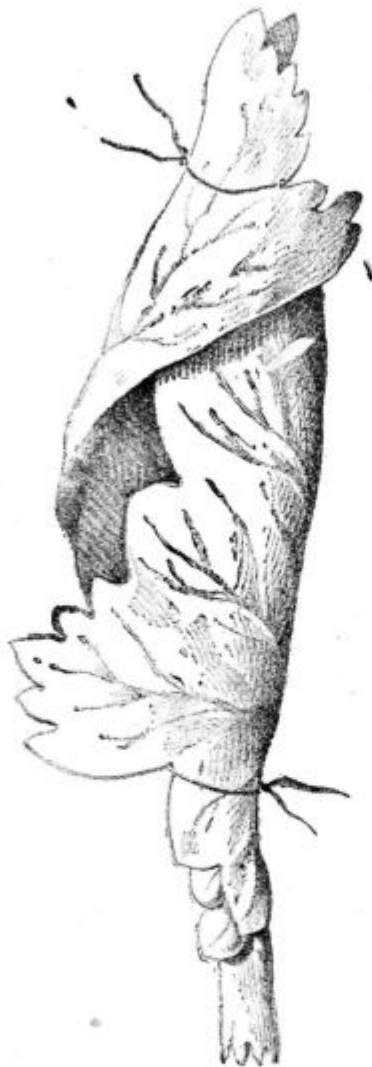
trtni uši, nego če zasadimo vinograde iz nova s takimi vrstami ameriških trt, kakeršnih ne more uničiti, ter jih požlahtnimo s cepiči naših domačih vrst. Da bi se na

delil v več tisoč iztisih po deželi. Pisatelj je pozvedoval potem ob raznih prilikah in po raznih krajih dolenjskih, kako sodijo vinarji o novem nauku, ali jim ugaja ali ne,

ali se ga bodo poprijeli ali ne. Skoraj povsod so mu odgovarjali, da naš preprosti vinar tega nauka skoraj ne more zvrševati in da se ga najbrže ne bode poprijel. Najbolj se izpodtikajo nekateri ob njem, ker bi ne smeli v bodoče vsajenih ter požlahtnjenih trt nikakor več grobati. No grobanje je pa na Dolenjskem — in ne manj na sosednem Štajerskem — ravno najnavadnejše, reči smemo celo, tudi najvažnejše delo v običajnem vinogradarstvu. Grobajoč zasajajo nove vinograde, kajti nihče ne zasadi na Dolenjskem novega vinograda takoj ob pričetku tako na gosto s trtami, kakeršnega si želi za bodoče, ampak navadno vsadi komaj 20 odstotkov vseh bodočih trt, in z mnogoletnim grobanjem zgoste se šele tako, da postane vinograd zadosti gost. Z grobanjem nadomeščajo po Dolenjskem tudi gnojitev, kajti ako kaka trta v rašči ter rodovitnosti opeša, pogrobajo jo in tako prisilijo, da se pomladi ter pomlajena zopet nekoliko let rodi.

Da bi z grobanjem nadomeščali posamezne zastale ali izmrle trte, ali da bi celo nadomeščali napačne, nepravovrstne ali pa nerodovite (oprhle), to je na Dolenjskem še jako izjemno delo.

Novo priporočano vinogradarstvo je preprostem dolenjskemu vinarju tudi prenatano, tako rekoč, premalenkostno. In tako je skoraj res za gotovo pričakovati, da se ga ne bode poprijel, ker je dozdanjega, kaj površnega, recimo kar naravnost, najprimitivnejšega vinogradarstva, osobito grobanja, dosti preveč vajen, večinom pa tudi še dosti premalo inteligenten, da bi se kake nove reči hotel lotiti. Ker je pa dolenjsko vinogradarstvo vender tako eminentnega narodnogospodarskega pomena in ker bi utegnili v bodoče vsled napredovanja, in bodi si še tako počasnega, še veliko pomembnejše postati: nikakor ne smemo dolenjskega preprostega vinarja samemu sebi prepustiti, ampak pomagati mu moramo. In pomagati mu utegnemo, če se okoristimo njegove dozdanje stare navade, priljubljenega mu grobanja. Podajmo mu nauk, kako zasajati vinograde z amerškimi trtami, da jih uš ne more uničiti, pa pridržimo vsaj nekoliko grobanje: in gotovo se bode prej poprijel novosti, ker jo bode veliko laglje razumel in torej tudi veliko laže zvrševal. Ako bi imeli na Dolenjskem dalmatinsko ali pa vsaj vipavsko podnebje, onda bi bila stvar pač lahka. Razširili bi se naglo take ameriške trte, katere so popolnoma proti trtni uši stanovitne ter tudi nepožlahtnjene rodevajo dobro, nesmrldljivo grozdje, in vseh težav bi bilo

Podoba 18.

Podoba 19.

konec. Dolenjci bi take trte po starem načinu zasajali, grobali in tako dalje. Toda dolenjsko podnebje je dosti premrzlo za take trte. Njim bi grozdje ne dozorelo nikdar razen tako zvane jorkmadejre, katera pa rodeva kaj majhne grozdičke, in vino je jako neprijetno dišeče, bolje rečeno, smrdljivo. Zato ne preostaje Dolenjcem, kateri se čisto novega nauka ne morejo poprijeti, drugo, nego da se poprimejo tega le nasveta. Zasade naj vinograde z amerškimi trtami, katere so proti uši popolnoma stanovitne, torej najboljše z riparijo, — ako tudi nič ne rode. Zasade naj jih pa dobro, to je ne površno, v celo plitvo prekopano zemljo, in, ako le mogoče, z gnojem, da hitreje dorastejo. Zasade naj jih tudi takoj tako gosto, da bode vsaj četrtnina vseh bodočih trt takoj zasajena. Čez dve ali tri leta, kadar trte dovolj dorastejo, to je, kadar poženejo štiri ali še več krepkih mladik, požlahtne naj jih s tako zvano poletnjo ali zeleno požlahtnitvijo in požlahtnjene pogrobajo. Poletnja ali zelena požlahtnitev je pa dvojna. Prva je tako zvana ogrska, imenuje se pa zato tako, ker je po mnogih krajih na Ogrskem pri popolnoma preprostih vinarjih (kmetih) uže od nekdanj v rabi. Ogrsi so namreč požlahtnjevali nerodovite ali slabo rodovite trte že sam Bog ve koliko let, predno se je

pričela trtna uš, po tem načinu, in požlahtnjene potem grobali, da so iz enega debla tri, štiri ali še več dobrih dobivali. Kar je preprostem ogrskemu vinarju mogoče, storil bode lahko pač tudi naš dolenjski preprosti vinar. Zato pogledjmo, kako je to ogrsko požlahtnjevanje. Okoli binkošti, kadar trtni poganjki toliko dorastejo, da niso več čisto zelni, skrajšaj jih do polovice. Vsak skrajšani poganjek razkolji potem tako, da seže razkol do polovice prve bunčice, na kateri je oko, torej tako, kakor kaže to podoba št. 13.

Cepič pripravi pa tako, kakor kaže to podoba št. 14., namreč iz bunčice naredi topasto zagozdico. Ako jo naposled zatakneš v razkol ter s kakim vezivom (bombažem, liko) tako povežeš, kakor kaže to podoba št. 15., pa je požlahtnitev gotova. Izponaša se ta način prav rad, ter trta požene že prvo leto 30 do 40 $\frac{1}{2}$ dolge mladike. Takoj prvo leto pogrobaš lahko požlahtnjene

trte na jesen, tako da dá vsak cepič po eno trto. Paziti pa moraš dobro, da ne pride cepič pod zemljo, ker sicer se ukorenichi, in trtna uš ga lahko, ako ne ravno ugonobi, pa vsaj močno oslabi.

Druga poletnja ali zelena požlahtnitev je tako zvana kopulacija g. Hermana Goethe-ja. Na ta način je požlahtnjevanje meseca maja, in sicer tako le. Cepič prereži, kar le mogoče na pošev, skozi eno bunčico (podoba št. 16.). Takisto na pošev prereži tudi skozi eno bunčico poganjek ameriške trte (podoba št. 17.), kateri pa mora tako debel biti kakor cepič. Oba dela zloži skupaj ter ju z vezivom prav močno poveži. Da požlahtnitvi ne škodi solčni pripek, dobro je okoli nje eno trtno list oviti ter ga povezati (glej podobo št. 18.). Podoba št. 19. kaže štiri tedne staro požlahtnitev. Ta požlahtnitev je odločno še laža mimo prve in izponese se tudi tako rada, da med

100 požlahtnitvami se jih komaj 20 ne prime. Tako trdi vsaj g. Herman Goethe sam, kateri je ta način baje izumil, uporabljal ter prloročal. Požlahtnjene trte je pogrobati takoj na jesen. Več nego enkrat seveda ni smeti trt grobati. Ako se Dolenjci tudi te zasaditve in požlahtnitve ameriških trt ne bodo poprijeli, potem jim pač ni mogoče pomagati.

Državni melioracijski zaklad in dežela kranjska.

IV.

Preostaje nam še govoriti, kako dobiti za to denarjev, ker take naprave stanejo dokaj kapitala. Tu nastaje vprašanje, kedo naj prične. Posamezni kmetovalci ne vzmoro tega, ker jim primanjkuje denarja, nekoliko pa tudi potrebne razumnosti. Tu sta prvi poklicani državna vlada in dežela. Država je ustanovila državni melioracijski zaklad, in sicer po 500.000 na leto, dovoljenih od državnega zbora za 10 let, torej 5 milijonov, iz katerega morejo posamezne dežele, oziroma dotične zadrage dobivati primernih podpor, in sicer tretjino od proračunjene vsote, kolikor stane dotično podjetje. Da je za Avstrijo to res silno majhna vsota, kedo bi pač mogel tajiti! Če je dobiti stotine milijonov na posodo za reči, katere minejo, gotovo bi se dobilo nekaj milijonov, ki bi izredno dobro rabili v zboljšavanje zemljišč, ker s tem bi se zboljšal položaj narodom, zboljšali pa tudi erarju dohodki, ker od zboljšanih zemljišč pobiral bi erar lahko podvojene davke, katere bi poljedelec tudi rad plačeval, ker bi od poprej malo rodovitnega zemljišča dobival dvojnih dohodkov in bi ne bil toliko odvisen od vremenskih razmer, posebno ne od prehude moče, oziroma prehude suše. Že iz tega vzroka torej bi bila dolžnost in tudi korist erarju, da država izdatno pomore deželam in nje prebivalcem — kmetovalcem do boljnih zemljišč. Deželni zastopov naloga pa je, da priskrbe razumnih tehnikov, ki bi izdelavali načrte za posamezna zboljšalna dela, ker od občanov zahtevati, da bi si sami inženerja najeli, ni mogoče, kajti težavno je kmetovalce prepričati o takih velikih namerah. Kadar pa scasoma razvidijo iz izdelanih načrtov korist, odločijo se vender le za njim prekoristno podjetje.

Dežela pa mora priskrbeti tudi potrebnega kredit ali kapitala, in to tudi more, ker posebno današnji čas imajo velike banke polno denarja po blagajnah pa ga ne vedo kam naložiti. Angleške in tudi francoske banke izposojujejo celo po 3%.

Dežela naj najame po načinu zemljiško-odveznega zaklada poseben kapital, ki bo rabil kot melioracijski zaklad, iz katerega si bodo mogli izposojevati posamezne občine, oziroma okraji, deležniki dotičnih zboljšalnih podjetij. Dotični deležniki pa prevzamejo dolžnost, da izposojeni denar deželi povrnejo z obrestmi in z amortizacijsko ali odplačilno vsoto, znašajočo 1%, kar se zgodi v 41 letih s tem, da plačujejo poleg 4% obresti od glavnice še 1% za amortizacijo, skupno torej po 5 od sto. To jim bode pa gotovo tudi mogoče, ker zemljišča, poprej zaradi prehude močvirnosti skoro neplodna, pri našala bodo podvojene dohodke.

Iz državnega zaklada za melioracije morejo dobiti družbe kmetovalcev, oziroma cele občine, okraji ali pokrajine, po 30% podpore k vsoti proračunjenih stroškov, drugih 30% je navadno, vsaj po dotičnem državnem zakonu, deželi in ostalih 40% dotičnim interesentom posestnikom pokriti. Dosedaj se razbijajo taka pogajanja ali

uradne obravnave redno ob tem, da interesenti ne prevzamejo pripadajočega jim deleža stroškov, kar vsekakor ni prav, ker baš oni bodo deležni zboljšave, njim v prid se vse vrši. Taki interesenti ne smejo pozabiti, da donajajo v tak zboljšavni zaklad vsi davkoplačevalci, ki morda nikdar ne bodo deležni kakih koristi od njega. Več kakor opravičeno je torej, da interesenti prevzamejo vsaj eno tretjino stroškov. Seveda, prav tu je sila in potreba, da se interesentom pomore s posojili, katera bi z letnimi odplačili zopet povrnil. Navadno so dotični posestniki ubožni, in morda ogromna njih množina še beliča nima prihranjenega, da bi jim bilo mogoče plačati pripadajoči del stroškov. Ko bi pa nepremožni deležniki — kmetovalci mogli posojilo dobiti v ta namen z nizkimi obrestmi in proti dolgoletnim odplačilnim obrokom, dvomiti ni, da bodo prevzeli pripadajoči jim del stroškov. Iz teh razlogov pa bi omenjeni deželni melioracijski zaklad neizmerno veliko koristil, prav za prav le potem bo res kaj uspešnega mogoče doseči; brez takega posojilnega zavoda dozdeva se mi, posebno pri naših razmerah, vsako podobno podjetje neizvedno.

Temu odpomoči videlo se je potrebno celo odlični češki kronovini, ter v minoli jeseni sklenil je češki deželni zbor ustanoviti deželno banko sploh, katera pa bode imela poseben oddelek za zemljiške melioracije in izposojevala društvom, občinam, oziroma okrajem, tudi posameznim posestnikom denarjev, s katerimi bo mogoče po Češkem močvirna zemljišča osuševati, na presuha navajati vode, urejati potoke, reke in sploh obrežja raznih voda. Dotičniki morajo izkazati načrt, izdelan na podlogi dovršenih preiskav, sploh vseh razmer, tako da je mogoče tehniku, katerega odpošlje deželni odbor, prepričati se o izvednosti kakor tudi o uspešnosti dotičnega zboljševalnega podjetja. Izposojena glavnica zagotovi se na dotično zemljišče, in je lastniku (oziroma več njih) redno vsako leto povračati poleg nizkih obresti še odplačilni znesek.

Enake deželne (provincijalne) melioracijske zaklade imajo po vsej Nemčiji, tako na Hesenskem, na Hanoverskem. Saksonska deluje že četrto stoletja, prav tako že navedena Badenska. Obe se ponašata z neverjetno ogromnimi uspehi. Enako delujejo na Bavarskem in v Sileziji. Tudi na Gališkem deluje že od l. 1881. deželna banka, ki je vsaj nekoliko silnemu pomanjkanju kapitala odpomogla. Češka ima sicer tega dovolj, ker 1885. l. je delovalo 10 akcijskih bank, ki razpolagajo s kapitalom 15 milijonov goldinarjev in z vloženimi zneski 25 milijonov. Poleg tega je v deželi 94 hranilnic, ki hranijo 309 milijonov goldinarjev. Drugih 376 posojilnih družeb upravlja glavnice 9 milijonov in vloženih vsot v znesku 102 milijonov! Pa vender je smatral češki deželni zastop za potrebno, da ustanovi poseben deželni zavod, ki ne bo iskal nikakega dobička ter skrbel, da si bodo kmetovalci mogli izposojevati denarjev po najnižji ceni. Vsi navedeni denarni zavodi so spekulativni in jim ni najbolj mar koristiti občinstvu. V sedanjih kritičnih časih, ko bije poljedelski stan trd boj za obstanek, dospeli so najodličnejši ter resno misleči gospodarji do prepričanja, da se more temu stanju odpomoči z izboljšanjem zemljišč in s pomnoženjem njih rodovitnosti. Vse to pa se brez denarnih sredstev ne more zvršiti. Privatni podjetni denarni zavodi bi se sicer vender nekoliko mogli ozirati na to delo, tako n. pr. bi naša kranjska hranilnica, katera ima nad 10 milijonov goldinarjev naloženih v raznih papirjih, in ki nekateri celo ne donajajo 4% obresti, mogla veliko koristiti deželi, oziroma kranjskim poljedelcem, ter bi gotovo imela več denarno sigurnost, ko bi izposojene glavnice bile zagotovljene na zemljiščih, katera bi z melioracijami dobile podvojeno vrednost, nego v bolj ali

manj negotovih papirjih. Kar je v tem oziru veljalo za Nemčijo, Prusko, Saksonsko, Bavarsko itd., velja še bolj za nas, posebno z ozirom na naš opasni položaj.

Prevažni projekti, za katere so že zdavno izdelani načrti, imajo se rešiti, kar upamo, da se tudi gotovo zvrši, ker nam je v to porok gospod deželni glavar, ki se z vso skrbjo in vztrajnostjo poteguje, da dobi deželi državne podpore. Naj bi se tudi tu na omenjene misli ozirali, oni možje, ki odločujejo o tem. Sigurni smejo biti, da bodo poljedelcem, da bodo vsej domovini pomogli!

Fran Povše.

Razne reči.

— Zakaj govorijo starejši kmetovalci slovenski tako radi le o nekdanjih dobrih letinah, sedanje pa imenujejo slabe letine? Na to vprašanje ni težko odgovoriti. Naši predniki so zemlji vzeli vso moč, vso rodovitnost, ker so le sejali in želi, pa nikdar na to mislili, da bi bili zemlji zopet z gnojem žetev vračali. Vsako polje je le nekoliko časa rodovitno, a na veke nobeno; kakor vse drugo na svetu, minljiva je tudi rodovitnost. Ohranimo jo le, ako zemljo dobro obdelujemo in gnojimo. Ker niso naši očetje zadosti gnojili, opešalo je sčasoma polje in postalo malo rodovitno; a mi je zopet lahko izpremenimo v rodovitno, tako da bodemo na njem toliko pridelovali, kolikor so naši predniki pred sto in več leti ob dobrih letinah pridelovali. Nerodovitno njivo v rodovitno izpremeniti je zelo težko, ker je zaradi neusmiljenega ravnanja naših očetov zemlja popolnoma opešala, a vender je mogoče, če ne hitro, pa polagoma, ker ne samo polje je nerodovitno, ampak tudi kmetovalec je tako ubožal, da je brez denarja; brez denarja je pa nemogoče hitro njive in sploh vse posestvo zboljšati.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 63. Na kakšen način se najhitreje ubeli platno in preja? Pri nas belimo na solnci, kar je pa zelo počasno. (Fr. P. v Črnem vrhu pri Polhovem gradu.)

Odgovor: Razen beljave na solnci imamo kemijsko beljavo, s katero odkrojimo in odvezamo platno, oziroma preji kremenaste, smolnaste in sploh vse tiste snovi, od katerih je platno sivo ali rjavo. To se zvrši z namakanjem v klorovapneni in potem žveplenokislji (hudičevi) vodi. Kemijska beljava je le tam rabna, koder imajo mnogo beliti, t. j. po fabrikah koder imajo za to izučene ljudi in — dovolj denarja. Ta beljava je zelo nevarna, ker uže majhen pregrešek pokvari vse blago, kajti imenovani vodi sta zelo razjedljivi. Kmetovalec naj beli le na solnci, to je sicer počasno, a zanj najboljše. Hitreje ubelite platno ali prejo, ako jo namakate nekaj dni v čeburu. Da blago ne pride na vrh, obteži se s kamenjem. Potem skuhajte namočeno blago v lugu in, če morete, požehtajte je z milom (žajfo). Tako pripravljeno in sprano blago se vam bode še enkrat hitreje belilo.

Vprašanje 64. Z ozirom na odgovor na 57. vprašanje v zadnji številki „Kmetovalčevi“ usojam si vprašati, zakaj bi ne bilo holandsko goveje plemo primerno za kmeta? (A. K. v Lj.)

Odgovor: To je gotovo, da je bila goved v prastarih časih vsaj glede gospodarske ravnosti povsod zelo enaka. S splošnim kmetijskim napredkom vred napredovalo je tudi gospodarstvo, in človek je z manj ali bolj umnim oskrbovanjem in s pomočjo krajevnih ter podnebnih razmer svojo goved z gospodarskega stališča manj ali bolj požlahtnil. Tako požlahtnjevanje pa se vrši zelo počasi, tudi če živinorejec najrazumnejše ravna, a požlahtnjena goved se toliko hitreje vrača nazaj v svojo prvotnost, kolikor manj nahaja onih ugodnih razmer (bodi si gospodarskih ali krajevnih in podnebnih), ki so pospešile njeno žlahtnost. Preidimo torej na podlogi tega uvoda

na odgovor na gori stavljen vprašanje. Holandska goved spada med prvotne rodove (bos taurus primigenius) ter živi v zelo ugodnih razmerah, katere so jo naredile za to, kar je. Holandec, in tu mislimo kmetovalca, je v svojem poklicu teoretično in praktično zelo izvežban gospodar. Berilo o holandskem ravnanju z živino, o čudoviti snagi hlevov, o reji, i. t. d. zdi se nam z ozirom na naše razmere kakor kako pravljica, a vender je vse res. Mislite si pa tudi skrbno obdelovano, rodovitno zemljo, pašnike z najboljšimi sladkimi travami, vlažno, a milo pomorsko podnebje, strokovno izvežbane posle, živahno domačo in prekmorsko kupčijo, vzgledno urejeno mlekarstvo in sirarstvo i. t. d. Da je goved, vzrejano skozi stotletja v tako ugodnih razmerah, posebno žlahtna, ni se torej čuditi. Oglejmo si pa, v kake razmere prihaja ta nižavska goved k nam, koder se je vsled krajevnih razmer naša domača goved kot planinska, torej kot po vsem drugačna nego je nižavska, ustanovila. Omenjam pa, da znači nižava nemški „Niederung“, kakeršnih pri nas ni, in tu sem tudi ne spada naše barje. Holandska goved prihaja k nam v hleve, po katerih, a niti najboljših, ne skrbe za njo primerno toliko kolikor v njeni domačiji. Prof. Wilkens prav trdi, da vzgledna živinoreja je nemogoča brez dobrih pašnikov. Ali pa imamo mi takih? Ne! Holandsko goved so žlahtno naredili največ tamonjši bujni pašniki. Naše „gmajne“ so preslabe za domačo goved, koliko bolj pa za holandsko! Če pomislimo, kako slabo oskrbujemo svojo živino, kako slabo in pičlo jo krmimo, zlasti po zimi, na kakšen način jo redimo, lahko smo uverjeni, da bi šli, ko bi pri nas pričeli goved požlahtnjevati s holandsko pasmo splošno po vsej deželi, kakor jo sedaj požlahtnjujemo z beljansko pasmo, vzlic velikim stroškom vender le rakovo pot. Naš odgovor na vprašanje 57. bilo je tudi le tako razumeti, da mi nismo za splošno vpeljavo holandske govedi, in sicer iz vseh tu navedenih razlogov. Posameznik pa, ki more holandski govedi dajati vsaj približno to, kar narava njena zahteva, ta jo seveda lahko tudi pri nas redi s pridom, a nikdar ne brez obnovljenja krvi ker ta goved se mora pri nas izvreči (degenerirati) vsled krajevnih in podnebnih razmer. Pa tudi temu zadnjemu stavku se da oporekati, namreč, da bi bila holandska goved dobra za posameznike pri nas, kar prav dobro spričujejo izkušnje naših veleposesstnikov po Češkem, Moravskem, Šlezijem, Dolenjem-Avstrijskem i. t. d. Pred 20 leti nastal je nekak „šport“ s holandsko govedjo, ona je bila moderna in ob enem znamenje, kako zmaga kmetovalec vse gospodarske neprilike. No sedaj opuščajo rejo holandske govedi, in namesto nje je vedno bolj v čisljih pogorska goved. Holandska goved je za nas premehkužna, prerada boleha tudi pri najboljših naših razmerah, dobiva boleznj na dihalih in zlasti pogiblje za plućnico in jetiko. Da smo objektivni, moramo pa tudi priznati, da gre mnogo slabih izkušenj, ki smo jih v Avstriji naredili s holandsko govedjo, na rovaš slabi izberi plemenskih živali, ki smo jih izbirali iz tistih holandskih pasem, katere so najmanj primerne našim krajem. Holandski rod ima namreč tudi sorodne pasme, ki niso toliko mehkužne in izbirčne kakor holandska, t. j. amsterdamska ali tudi oldenburška pasma, kateri so skoraj izključno v Avstrijo uvažali.

Vprašanje 65. Moja krava se sama sesa. Kako je pomagati? (J. P. v Br. na Štajerskem.)

Odgovor: Najboljši pripomoček, da se krava odvadi sama sebe sesati, je primerno dolg in močen drog, katerega privežite kravi tako na ragova počez močno, da ji brani z glavo, oziroma z gobcem, do vimen. Krava se potem tudi vselej, kadar hoče sesati, dregne v trebuh, to boli, in zato kmalu pozabi to razvado.

Vprašanje 66. Imam dve leti starega konja, katerega sem dal lansko leto rezat. Sedaj mu je na jajčnih žilah zrastle bradavica ali goba, katera od njega visi kakor srednje debelo jabolko. Kako je to odpraviti? (J. K. v D.)

Odgovor: To ni ne bradavica ne goba, ampak oteklina jajčnih žil, ki je nastala vsled nepravilne režnje. Ravno po vaših krajih hodijo laški skopileci, ki svojega posla prav nič ne razumejo. Oteklina prihaja od tod, ako ni klupa bila prav pritrjena, ako je skopilec jajčno žilo preveč nategoval, ako je po rani preveč brskal, ali če je žilo premeško podvezal, da ni otrpnila. Včasih se pa naredi oteklina, ne da bi bilo mogoče pravega vzroka najti. Oteklina jajčnih žil ne preneha sama od sebe, odstraniti jo mora izkušen živinozdravnik z nožem. To delo je bolj ali manj težavno, a bolezen se da vedno ozdraviti. Priporočam vam postojinskega gospoda živinozdravnika; lahko pa pripeljete konja tudi v našo živinozdravnico v Ljubljani na Poljanah, ker je dobro, ako je konj nekaj dni neprenehoma pod nadzorstvom živinozdravnikovim.

Vprašanje 67. Leta 1887. sem obsejal 4 orali dobrega zemljišča z lucerno. Prvo in drugo leto bila je rast krasna. Sedaj se mi je jela lucerna sušiti, in je gotovo uže desetino uničene. Po koreninah sem zapazil polno majhnih, belorumenih črvičev. Od kod prihaja to, in kako je temu pomagati? (J. Š. v H. na Hrvaškem.)

Odgovor: Ako je zemlja dobra in globoka, gotovo so boleznin vaše lucerne vzrok ti črviči, ki so ličinke ali od hrošča „gonioctena sexpunctata“, ali od muhe „agromyza nigripes“. Poskusite z gnojenjem. Sedaj na pr. lahko gnojite z gipsom, pozneje pa polijte pokošeno njivo ob dežji z gnojnico. Ako to ne pomaga, ne kaže drugega, nego lucerno podorati, kakor hitro ne da več primernega pridelka. Take boleznin se pokazuje najraje povsod tam, koder sejejo isto rastlino prepogostokrat na isto njivo. Prihodnjič sejte lucerno na njivo, na kateri vsaj 4 leta uže ni več rasla.

Vprašanje 68. Uže več let opazujem v cvetnih popih svojih jablan nekega črva, ki jih razjeda. Kak mrčes je to, in kako ga je moči pregnati? (J. P. v Šmarijah na Goriškem.)

Odgovor: Ta črvič je ličinka hudega sovražnika sadjarstva, t. j. od hrostka jabolčnega cvetodera. Da preženete cvetodera, vzpomladi pridno otresajte in otepajte drevesa, pod večja razprostrite kakov prt ali rjuho, pod manjša pa držite kakov star dežnik. Drevja pa ne smete otepati po cvetji in po mladikah, ampak stresajte mu veje ali pa trkajte s kako palico ob nje. Tako bodete natresli silo vsakovrstnih, največ prav drobnih mrčesov, katerih na drevji tudi najboljše oko ne more opaziti. A ves ta drobiž je škodljiv bolj ali manj, zato ga brez prebiranja pomečite v ogenj ali ga kako drugače pomorite. Zarad cvetodera otepati je treba večkrat in pa zgodaj, predno solnce posije, ali pa ob oblačnih dneh, ker drugače mrčes odleti. Starim deblom ostrgajte lub in očistite jih mahu in lišajev. S tem odstranite ugodno skrivališče ne samo cvetoderu, temveč še veliki množini drugih škodljivcev.

Vprašanje 69. Nekateri kupci zelo gledajo na barvo vina. Kolikor bolj je rumeno, rajši ga vzemo. Naša vipavska vina so navadno bleda, dokler niso pretočena; pretočena pa dobe lepo rumeno barvo, ki je ugodna kupčiji. Kako je pa ravnati, da vino po drugem in tretjem pretakanji ne zategne in od kod dobi to barvo? (J. K. v Šmarijah na Goriškem.)

Odgovor: Pri pretakanji prihaja vino z zrakom v dotiko, in tako se delajo vsled razkroja in sestave tvarine, ki vinu dajo barvo. Kolikor večkrat pretočite, toliko temnejšo barvo dobi vino. Če vam je barva ob prvem pretakanji všeč, lahko preprečite močnejšo ob drugem pretakanji, ako pretočite vino brez velike dotike z zrakom. To se pa da zvršiti le z vinsko srkalnico (pumpo) in s kavčukovimi cevmi. Sicer pa morete vinu barvo odvzeti tudi s čiščenjem z želatino.

Vprašanje 70. Imam poltretje leto staro kravo, ki je zelo dobra molznica. Vzpenja se mi pa vedno v jasli in vzlic dobri krmi vender le hira. Jé rada, a malo pije. Kadar jo ženemo na vodo, gre, kakor bi bila slepa. Mnogokrat drži

gobec zelo dolgo v vodi, kakor da bi pila. Večkrat se trese in, če pade, ne more sama vstati. Kaj je vzrok? (F. P. v Š.)

Odgovor: Kolikor kaže popis, vaša je krava nora, in pomagati ji more le živinozdravnik, pa še ta ne gotovo. Bolje je kravo zaklati, dokler je še primoči, saj je meso popolnoma tako, kakeršno od druge krave.

Gospodarske novice.

* **Občni zbor c. kr. kmetijske družbe za Kranjsko** bude v četrtek 23. maja t. l. v Ljubljani, in sicer z vzporedom, ki je naznanjen med uradnimi vestmi denašnje številke.

* **Kako sleparijo naše kmete.** Ubog notranjski kmetič pride v Ljubljano po lucerničnega semena in, ker misli ž njim tržiti, rad bi ga ceno kupil. Pride k nekemu trgovcu in tam dobi zares lepega semena kilogram po 56 kr. Kdor pozna semensko kupčijo, ve, da za ta denar ni dobiti poštenega blaga. In res, kaj je prodal trgovec za lucerno? Prodajal je seme, ki je sicer pravemu podobno, a je od hmeljne detelje, ki je le za eno košnjo, in še tista je zelo pičla. Poleg tega je pa cena 56 kr. zelo visoka, ker to seme prodajajo na Dunaji po 32 kr. kilogram. Ako pomislimo, da je kmet pripravil njivo za lucerno, namesto nje pa vseje nevede drugo nič vredno seme, ki je uže samo na sebi predrago, res je nezaslišana taka goljufija, s katero je bogati ljubljanski trgovec zaslužil ali prigorjufal nekaj krajcarjev, kmeta pa oškodoval za veliko goldinarjev. — Na Gorenjskem pa zopet neki drug trgovec ščuje kmete, naj ne kupujejo detelnega semena od družbe, češ, on ima boljšega in cenejšega. Ne dajte se slepiti! Saj smo dolečno v našem listu povedali, zakaj prodajamo čisto, brezpredenično seme. Sicer pa lahko sami izprevidite, da vas mož ščuje le zarad dobičkarije, saj ga poznate, po kako visokih obrestih vam posoja denar, kadar ste v stiskah, in da je pravi pravcati „Prihajač“.

* **Letno poročilo** o deželni vinarski, sadjarski in poljedelski šoli na Grmu pri Rudolfovem za šolsko in gospodarsko leto 1887/8. je ravnokar izšlo. Poročilo, katero diči krasna podoba šolskega poslopja in posestva, spisalo je šolsko vodstvo, ima pa naslednjo vsebino: I. Kronika šole na Grmu. II. Poročilo o šoli. III. Poročilo o gospodarstvu. IV. Poročilo o stavbah. V. Statut šole. VI. Program šole. VII. Hišni red. VIII. Poučni članki, in sicer „Požlahtnitev zeleničih ameriških trt“ od vodje R. Dolence, kateri članek danes objavljamo v „Kmetovalcu“. Zanimivo poročilo o šoli, na katero smemo Kranjci biti ponosni, priporočamo brati vsakemu, ki se briga za razvoj kmetijstva v naši deželi. Poročilo je dobiti pri šolskem vodstvu v Grmu.

* **V Mengiši mislijo osnovati novo podružnico kmetijske družbe.** Da se osnovitev prej ko mogoče zvrši, vabi začasni odbor vse dosedanje ude kmetijske družbe iz občin Mengiš, Domžale, Trzin, Vodice i. t. d., in pa vse one, ki želijo k podružnici pristopiti, na razgovor, ki bude v nedeljo 12. maja t. l. popoldne ob 4. uri v Mengiši v gostilni gospoda župana Levea. K razgovoru pride tudi družbeni tajnik g. Gustav Pirc iz Ljubljane.

* **Cesarjevič Rudolfovo sadjerejsko društvo za Spod. Štajer** je 7. aprila zborovalo v šoli v Št. Juriji ob južni železnici. Naj tukaj priobčim važnejše točke iz vzporeda. O društvenem delovanji navaja tajnik: Društvo je lansko spomlad razdelilo 36000 divjakov in cepičev ter 800 požlahtnjenih drevesec; udeležilo se je razstave v Celji in na Dunaji; v Celji je od tekmovanja za premije odstopilo, na Dunaji pa je dobilo bronasto državno svetinjo. Naprosilo je obrtno in trgovinsko zbornico v Gradei, naj pozveduje in potem poroča, katere vrste sadja čislajo v trgovini najbolj, katere imajo primerno največo ceno, in katere so najpripravnejše za izvoz (ekspert). Slavna zbornica je odgovorila, da rada ustreza takim željam. Dru-

štvena blagajnica ima 320 gld. premoženja; lanske račune je vis. ministerstvo za poljedelstvo pregledalo in odobrilo. Društvo je podpore prosilo slav. deželni odbor in vis. ministerstvo na Dunaji. Slavni deželni odbor v Gradci je obljubil nekaj podpore, od vis. ministerstva pa nimamo še odloka. Lani kakor letos se je društvo s prošnjo do slav. deželnega odbora obrnilo, naj nam pošlje popotnega učitelja za sadjarstvo g. Matijašiča iz Maribora za nekaj dni, da bi tukaj in po okolici predaval ter z lopato in motiko, z nožem in žago v roci dejanski kazal, kako je gojiti umno sadjarstvo. Tej želji je slav. deželni odbor popolnoma ustregel.

Potem nastopi g. Matijašič iz Maribora ter pojasnjuje z daljšim govorom nekoliko rišoč na tablo, nekoliko prirezujoč in obrezujoč na živem drevesci, vse, kar je važno pri sajenji v obče: kol, njegovo pripravo, jamo in njene lastnosti, zemljo; pripravo dreves za sajenje, privezovanje drevesa h kolu, nasledke pravilnega in slabega sajenja itd. Razna vprašanja, ki so se potem stavila na g. govornika, in odgovori in pojasnila na nja, provzročila so razgovor, katerega so se razen g. govornika udeleževali posestnik Grejan iz Vrha, posestnik Fendrih iz Bezovja, g. nadučitelj iz Prežina in društveni tajnik. Dasi je deževalo, šli smo vender še na prosto, kjer je g. popotni učitelj dejanski kazal, kako se odraslemu drevju gnoji z gnojnic, z mešanim, ali tudi z drugim gnojem.

Med udeležitelje se je še naposled razdelilo okoli 3000 divjakov in raznih cepičev. Val. Jarc, tajnik.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Vabilo gospodom družabnikom c. kr. kmetijske družbe kranjske

na OBČNI ZBOR,

ki bode v četrtek dne 23. maja 1889. l. ob 1/2 9. uri dopoldne v dvorani mestne hiše v Ljubljani.

V Z P O R E D :

1. Prvomestnik prične zborovanje.
2. Poročilo o delovanju glavnega odbora l. 1888.
3. Predložitev družbenega računa za leto 1888. in proračuna za leto 1890. (Račun in proračun dopošljeta se gg. družabnikom še ob pravem času, razpoložena sta pa v pregled v pisarni kmetijske družbe).
4. Volitev družbenega predsednika.
5. Imenovanje tajnika na podlogi § 12. novih družbenih pravil.

6. Volitev treh odbornikov v glavni odbor namesto po družbenih pravilih izstopivših gg. odbornikov H. barona Lazarinija, cesarskega svetnika J. Murnika in vodje Frana Povšeta.
7. Poročila in predlogi odborovi, med njimi tudi predlog, kako ravnati z drevjem, ki je vzgojeno v družbeni drevesnici.
8. Poročila in predlogi podružnic.
9. Nasveti in prosti govori posameznih družabnikov.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, dne 1. maja 1889.

Jos. Fr. Seunig, podpredsednik.

Gustav Pirc, tajnik.

OPOMBA: Glavni odbor vabi vse gospode, ki se bodo udeležili občnega zbora, naj si blagovolijo na dan zborovanja popoldne ob 4. uri skupno ogledati nasade na družbenem poskusnem vrtu.

Družbena podružnica v Ilirski Bistrici.

Podpisano predstojništvo vabi p. n. gg. ude k občnemu zboru, ki bode v nedeljo 5. maja popoldne ob 3. uri v gostilni gosp. Antona Jelovškega v Bistrici.

1. Otvoritev občnega zbora.
2. Volitev novega predsednika in odbora.
3. Posvetovanje o predlogih za občni zbor v Ljubljani.
4. Predlogi in nasveti posameznih družabnikov.

Predstojništvo c. kr. kmetijske družbe v Il. Bistrici.

A. Ličan s. r., predsednik.

Družbena podružnica v Logateci.

Podpisano predstojništvo vabi vse p. n. gg. ude na tretji občni zbor, ki bode v nedeljo dne 19. maja t. l. ob 4. uri popoldne v šolskem postopji dolenje-logaškem.

Predstojništvo c. kr. kmetijske družbe v Logateci.

M. Petrič s. r., predsednik.

Družbena podružnica v Postojni.

Podpisano predstojništvo vabi p. n. gg. ude k občnemu zboru, ki bode v nedeljo 19. maja t. l. popoldne ob 4. uri v šoli v Postojni.

Na dnevnem redu je pregled računov in posvetovanje o predlogih za občni zbor v Ljubljani.

K zborovanju pride družbeni tajnik Gustav Pirc iz Ljubljane.

Predstojništvo podružnice c. kr. kmetijske družbe v Postojni.

J. Hofstetter s. r., predstojnik.

INSERATE

sprejema „Kmetovalec“ po ceni, zaznamovani na prvi strani. V „Kmetovalec“ priobčeni inserati imajo najboljši uspeh, kajti list je razširjen posebno po deželi, zlasti pa v premožnejših kmečkih krogih. Zelo priporočljiv je „Kmetovalec“ za objavljenja pri nakupu ali prodaji gospodarskih pridelkov, izdelkov ali potrebščin.

! Jajca !

od kokoši francoske pasme „Houdan“ komad po 20 kr.
 „ „ ameriške „ „Plymouth Rocks“ po 20 „
 „ čistokrvnih Toulouskih gosi po 70 „
 „ „ „ križanim z domačim po 40 „
 „ Peking rac po 20 „
 racmane od Peking pasme, lanskega valenja 2 gl. 50 „
 dalje

vrbe (beke) salix acutifolia,
 „ viminalis,
 „ purpurea,
 „ „ viminalis,
 „ uralensis,

po 1 gld. 30 kr. tisuč komadov (manj kot tisuča se ne oddaja),
 špargeljeve sadike od velikanskega erfurtskega šparglja, enoletne, 100 za 2 gld. 50 kr.

prodaja

Josip Lenarčič na Vrhniki. (35—4)

Proti boleznim v vratu,

hripavosti, kašlju, zlasti pri otrocih;
= proti boleznim v želodci in mehurji =

kakor tudi fina namizna kislina voda
je posebno priporočan (12-8)

koroški rimski vrelec.

Na prodaj pri M. E. Supanu v Ljubljani in pri F. Dolenzu v Kranji.

Bolezni želodca

in spodnjih telesnih delov, jeter in vranice, zlata žila, zaprtje, vodenica in kronična driska zdravi se najvpešneje s **Piccoli-jevo „Esenco za želodec“**, koja je tudi izvrstno sredstvo proti glistam. Pošilja jo izdelovatelj lekarnar Piccoli v Ljubljani (na Dunajski cesti) proti poštnemu povzetju.

Izdelovatelj pošilja

esenco za želodec

v zabojčkih po 12 steklenic za 1 gld. 36 kr., poštno stroške trpé p. t. naročniki. (11-8)

Posamezne steklenice dobijo se pa razven pri izdelovatelju lekarju PICCOLI-ju „pri Angelu“ v Ljubljani po 10 kr., tudi še pri lekarju Rizzoli-ju

Varstvena znamka. v Rudolfovem in skoraj po vseh lekarnah na Primorskem, Tirolskem, Koroškem, Štajarskem in v Dalmaciji in sicer po 15 kr. steklenica.

Fran Terček

trgovec z železnino

v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 5

priporoča za sedanji letni čas:

Najboljši **cement**, kamniški, romanski in portlandski; **štorje za štokadovati**; **mavec** (gips) iz Dovjega za gnojitev; **iglasti drat** in **pocinjeni drat** za ograje; **karbolinej** za mažo lesa proti vlagi in gnjilobi; **mykothanaton** (glivja smrt) skušeno sredstvo za pokončevanje gliv (gob) na lesu; **asfalt**; **katram**; **strešno lepnico** (papir) ter vse drugo železninsko in kovinsko blago, **okove**, **štedilna ognjišča** in **obstojne dele za zidana štedilna ognjišča**; **zelezniške šine za zidanje**; **vodnjaki za v zemljo zabijati** itd. itd.

K obilnem obisku vabi

(38-2)

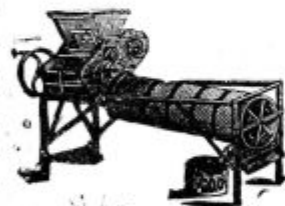
Fran Terček v Ljubljani.

Založba tovarne

pri

Franju Detter-ju v Ljubljani

na starem trgu št. 1. nasproti železnemu mostu (v lastni hiši.)

Tu se dobivajo najbolj različni kmetijski in drugi stroji in orodja n. pr. **mlatilni stroji** na vlačilo (Göpel) in na roko **slamorezni**, **šivalni**, potem stroji, s katerimi se **žito čisti** in **odbira**, dalje **malni**, ki **snazižo**, **žito trejo** (šrotajo) in **sadje mečkajo**, potem **otrgači za koruzo robkati** in **grozdje obirati**, za vino in sadje, **smrki** (pumppe), dalje tudi **smrki za gnojnice**; stroji s katerimi se **repa** in **korenje drobi**, **preproste** in **dvojne pluge**, **blagajnice**, varne pred tatom in ognjem, **stroje za žehtanje** in **ožemanje** po Strakosch in Bonerjevemu načinu i. t. d.

Kmetovalci, ki ne morejo precej plačati nakupno vsoto za prekornostne stroje i. t. d., morejo plačati tudi pozneje, na pr. o Vseh svetih, o Božiči i. t. d. (20-6)

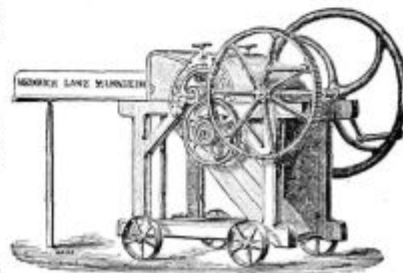
Jaz se tedaj priporočam za prav obilno nakupovanje, **svarim** pa ob enem gg. gospodarje, da se varujejo kupiti stroje od potovalcev (agentov), kateri so s svojim nepoštenim postopanjem uže marsikaterega gospodarja spravili v zadrego. —

Praviloma naj nikdo ne kupi reči, katere ni poprej videl, in če to ni mogoče, vsaj ne od ljudi ali od tvrčk, katere nihče ne pozna. Z neprevidnem postopanjem je bil uže osleparjen marsikater dober in pošten kmetovatec.

Moj popotnik **Ivan Grebenc** ima mojo legalizovano, splošno pooblastilo, nanj se morejo kmetovalci popolnoma zaupati in mu dajati naročila za mene. Drugači pa prosim se pismeno in s zaupanjem na me obrniti.

S spoštovanjem

Fran Detter.

!!! Zelo ugodna ponudba !!!

Na prodaj je pod prav ugodnimi pogoji pol ure od Ljubljane ležečo lepo posestvo s prostornimi gospodarskimi poslopji in s 70 orali posestva.

Vsled bližine mesta se vsi pridelki lahko, hitro in dobro prodajo.

Lega in stanje posestva narede je pripravno za vsako obrt in velike obokane kleti so kaj prikladne za vinskega trgovca (36-3)

Prodajo se pa tudi sama poslopja z velikim tik ležečim sadnem vrtom.

Kje? pove uredništvo tega lista.

Nik. Hoffmann,

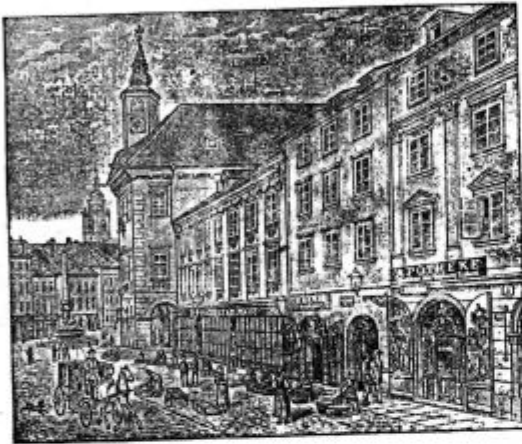
tovarnar kirurških instrumentov, u-
metalni, ter orožni kovač in nožar

v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 12,

priporoča bogato zalogo svojo raznovrst-
nega v njegovo stroko spadajočega blaga.
Vsa zaloza obstoji iz lastnih izdelkov in
se za vsako prodano reč jamči, da je dobra
in iz najl'jšega blaga narejena

Zlasti so v zalogi najboljši noži za
vrtnarje in vinogradarje, kakor sploh no-
žarsko in fino kovaško orodje za kmeto-
valce, vrtnarje, vinogradarje, gozdarje itd.

Reči, ki niso v zalogi se po naročilu precej in v najboljši
kakovosti narede (14-7)

Lekarna Trnkóczy,

zraven rotovža v Ljubljani
na velikem mestnem trgu,

priporoča tukaj popisana najboljša in sveža zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prejeli pismenih zahval o naših izbornu skusenih domačih zdravilih. Lekarne Trnkóczyjevih firm so Na Dunaji dve in ena kemična tovarna v Gradci (na Stajarskem) ena pa v Ljubljani P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da spodaj navedena zdravila s prvo pošto dobi, da naslov tako-le napravi:

Lekarna Trnkóczy poleg rotovža v Ljubljani.

Cvet zoper trganje (Gicht),

je odločno najboljšo zdravilo zoper protin in revmatizem, trganje po udih, bolečine v krizu ter živcih, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa, če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva najse samo „cvetu zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stoječim znamenjem. 1 steklenica 50 kr., tucat 4 gld. 50 kr. (13-3)

Če ni na steklenici zraven stoječega znamenja, ni pravi cvet in ga precej nazaj vrnite.

Kričistilne kroglice

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so vse tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpjenih udih, skazenem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljicah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

Vsa ta našeta zdravila se samo prava dobijo v lekarni Trnkóczyja v Ljubljani zraven rotovža in se vsak dan s pošto razpošilja.

Schutzmarke.

Marijaceleške kaplice za želodec,

kerim se ima na tisuče ljudi zahvaliti za zdravje. imajo izvrsten vspeh pri velh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper: manjkanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavoból, krč v želodcu, bitje srca, zabasanje, gliste, bolezni na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld.

Svarilo!

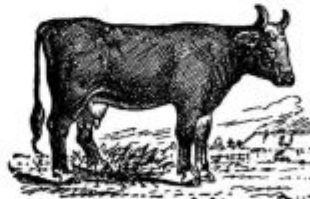
Opozarjamo, da se tiste istinite Marijaceleške kaplice dobivajo samo v lekarni Trnkóczy-ja zraven rotovža na velikem Mestnem trgu v Ljubljani.

Planinski zeliščni sirup kranjski

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vrtoból, jetiko, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr., 1 tucat 5 fl. Samo ta sirup za 56 kr. je pravi.

Zdravila za živino.

Štupa za živino.

Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri boleznih krav, konj in prašičev. Konje varuje ta štupa trganja po črevih, bezgavk, vseh nalezljivih kužnih boleznih, kašlja, plučnih in vratnih boleznih ter odpravlja vse gliste, tudi vzdržuje konje debele, okrogle in iskrene. Krave dobé mnogo dobrega mleka. Zametek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zametkov z rabilnim navodom samo 2 gld.

Cvet za konje.

Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretégo žil, otekanji kolen, kopitnih boleznih, otrpjenji v boku, v krizi itd., otekanji nog, mehurjih na nogah, izvinjenji, tišcanji od sedla in oprave, pri sušici itd. s kratka pri vseh unanjih boleznih in hibah. Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gld., 5 stekl. z rabilnim navodom vred samo 4 gld.

